

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Feladv. szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tözszejében.

A szabadság hajnala.

Szép a szabadságról álmodozni
Elborul az ember lelke, ha rá gondol
a tél kegyetlenségére, a mely hideg ke-
zével letarolta a zöld lombokat, sivár
pusztasággá, kietlen temetővé tette a vi-
rágos, az illatos mezőket, kemény, hideg
kérget vont fagyos kezeivel a tápláló
anyaföld keblére. A reménység koporsóba
gondol az ember akkor rá: ha nem lenne
kikelet? . . .

Aztán jön a rügybontó, a virágfa-
kasztó kikelet. Mint a börtönéből szabadult
sas, úgy tör ki a szunnyadó erő a termé-
szet kebeléből. Lerázza fagyos terhét: élni
akar, föllélegzeni szabadon, bátran. Pa-
csirtazengés, virágillat, szabadon dobogó
szívek! Ó hatalmas Isten! Mi édes, mi
drága a szabadságról álmodozni. Szabadnak
lenni; nem érezni az illetéktelen hatalmak
ránk nehezedeő súlyát, nem hallani a szellemi
rabtartó, a lelki börtönőrök lánczainak,
kulcsainak csörgését. Szálljon szabadon,
bátran a lélek, a gondolat az édes nagy
mindenség Alkotójához! Szabad hazá szá-
bad polgárának érezni magunkat, ó mi
édes, nagy gondolat! Ki csodálja, ha az
ifjui szív feldobog, ha az ifjui arcokra

rózsákat fest a márcziusi szabadságnapok
lélekemelő emléke!

De vajon szabadok vagyunk-e ma?
Szabad-e ma arra gondolnunk, hogy
az a szabadság, amelyet a márcziusi ifjak
1848-ban a magyar haza közincsevé-
tettek, szabad-e gondolnunk, hogy az a
szabadság a kikelet verőfényében me-
gerősödött, ma, 53 év után izmos, erőteljes
távra növekedett? Igy kellene lenni. De
sajnos, azok a drága eszmék oly kezek,
oly elmék birtokába kerültek, a melyek a
szabadság helyébe a rabszolgaság bilin-
cseit kovácsolják. A szabadság, a függet-
lenség csak jelszó, a melylyel akkor élnek
vissza, a mikor önzésük legalkalmasabb-
nak tartja, a mikor önkérdeik számai nem
hurokra fonódnak össze.

Kedden tárgyalta az autonómiai bi-
zottság Vlascics Gyula kultuszminiszter
átiratát, „hiteles feljegyzéseit”, a melyek-
kel a nekünk, katolikusoknak adandó
autonómiai szabadságot körvonalozza. Szé-
gyenpir borítja el arcunkat, mikor arra
az utálatos játékra gondolunk, a melylyel
a liberális kormány most már évek óta
ámit bennünket.

Mit kértünk, miért kulcsoltuk össze
könyörögve kezeinket? Szabadságért,
olyanért, a milyent a katolikusokon kívül

Magyarországnak minden szabad polgára
élvez. Mindenkinek van már, csak nekünk,
katolikusoknak nincsen. Mi szolgáltunk
érte legtöbbet, leghivebben legtöbb kü-
zelem és baj között s most a jog, törvény
és igazság minisztériuma nem átálja szem-
münk közé vágni, hogy kilencz millió
katolikus kedvéért törvényt változtatni
most nem időszerű. Nekünk, úgy illik,
gyámság alatt kell élnünk, járszágon
kell vezetnünk, mert néhány ember
zsarnoki önkénye azt magára nézve ké-
nyelmesebbnek találja.

Rabok legyünk, vagy szabadok
Ez a kérdés válasszatok!!!
Igen! Katolikusok, válasszatok! Vá-
lasszunk! Óhajtjuk-e túrni az ostorcspá-
sokat, az önkény durva taszigálását vissza
a régi maradiságban! Vagy szabad-e érez-
nünk már egyszer, hogy ennek a hazának
a többivel egyrangú polgárai vagyunk?
Márczius idusán, a mikor minden szívet
megérint a szabadság szellője, szabadjon
a mi szíveinknek is hangosabban verni a
szabadságért.

Is ha bennünket mindig, ezután is
le óhajtának szorítani a jogok teréről,
akkor teljesítse minden katolikus hite
iránt való köteleességét. Forduljon el attól
a rendszertől, a mely hazugságot hazug-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Márczius 15.

I.

Agyam sötét eszméknek
Vađ árja lepte el,
Borogó érzetkkel
Küzd egyre hús szivem.
Villám gyománt csikázik
Az örült gondola,
Vakító fénye kábit,
De megnyugvást nem ad
A multnak képe áll előttem,
Ez úzi-hajtja lelkemet,
A fénye hívja, árnya úzi
Imen, hogy nyugtot nem lelek.
Hiába küzdök, hallanom kell
Az elnyomottak sóhaját,
Ugy hangzik, mint a tetszhalottá
A frissen hantolt siron at.
Hallom, mint álmok sutogását,
Mint millió ajk buzgón rebeg:
„Népeknék utyja, óh nagy Isten,
Ki kézen hordtad ezt a nemzetet,
Veztéd győzedelmes karját
Vérez mezőn s hegyfok felett,
Ne vedd le róluink áldó jobbod,
Mely eddig óvott és frített.
Támassz vezért, ki szózatával

Pezsdtse föl a satnya vért,
Tanuljon tenni, lelkesülni
Az összetiprott szent honért.”
— A nép könyörgé. — Szellő lebbent,
Nemtönk gyöngéd lehelté,
A hő fohász szárnyára vette
S az Ur élbe tette le.
S milyent csak ritkán küld az Isten,
Hatalmas férfi támadu
És mint a felhők tüzkigyója,
Gyujtott, hevített szózata.

II.

Lelkesítés tüze és riadás
Lángja csapott föl a szózat után;
Fölgylt a szivekben a hő szeretet
S érted lobog tüze, árva hazám!
. . . Újra föléled a hajdani harcavágy,
Kész a tusára a szív, meg a kar;
S ez sugár, kiáltja a szél, a vihar:
Nem vessz el a hon soha, „Talpra magyar!”
. . . Földrohog a vilás, d'li had,
Véle kiszáll, a ki hős, dalia,
Örrendre tekint le a mennyből az ő:
Harcza, erőre nagyobb a jia.
S jött győzelemre a győzelem,
Mintha ujulna a hajdani kor,
Fölragyogott a szabad hazá napja
S büszkén lobogott a dicső tricolor.

Orszay István.

1848. márczius 15.

„Az nem lehet, hogy annyi szív
Hiába onta vért,
S keserűben annyi hü kebel
Szakadt meg a honért.”

A költőnek látóki illettel elmondott
szavai beteljesedtek. Sok fényes napja van a
magyarnak multjában s szívesen is áldoz em-
léküknék, de mondhatni egy sem vert oly mély
gyökert szívében, mint az 1848/49-iki nagy
tettek tisztelete. S mindezeket egy naphoz
— márczius 15-éhez — fűzi. De nem is érde-
metlenül. És multán büszke lehet a magyar,
hogy e hatásaiban oly nagy nap mégis nem
véres betükkel van beírva a nemzet törté-
netében.

Pedig Bécsben forradalom előzte meg e
nap eseményeit és ama mozgalom hallatára
tört ki a hév nálunk is.

De lássuk mi történt 1848 márczius 15-én.

A bécsi események hallatára megkezdőd-
nek nálunk is a gyűlésezések s mindenütt tár-
gyalják a történeteket. Márczius 15-ére is gyűlés
volt hirdelve, mely azonban elmaradt. A nép
izgatottan verődött össze és leste a híreket. Az
ifjuság felhasználja az alkalmat, hozzája csat-
lakozik. Jókai felolvassa a nemzeti kör által
már megszerkesztett 12 pontot s Petőfi oly
szívből szólóan dalolta el a „Talpra magyar“-t,
hogy a fellelkesített nép dörögve mondta utánna
az eskü szavát.

Ekkor Irinyi Kezdeményezésére Landerer
és Heckenast nyomdájára elé vonulnak és az

ságra halmoz. A mit az alkotmány még meghagyott hatalmunkban, azzal az erővel sokat, mindent kivivhatunk.

A márcziusi ifjak csak egy kis csoportot képeztek s szavukra egy nemzet szíve dobtant meg, maga a hatalom kénytelen volt derekát meghajtani az eszme ereje előtt.

A mi jogainknak, a mi szabadságunknak is van akkora erejük, mint az 53 év előttieknek volt. Hogy mennyi valósul meg belőlük, az mi rajtunk fordul meg.

Városi közigazgatás.

A város közig. bizottsága tegnap d. e. 10 órakor tartotta rendes havi ülését *Fiáth* Pál báró elnökle mellett a város-ház nagytermében. Az ülés megnyitása után *Havrancsek* József polgármester a közigazgatás mult havi állapotáról tett jelentésében jelzi, hogy közbiztonsági állapotunk a mult hónapban kedvezőbb volt a január havinál, a mennyiben a büntetések száma tetemesen csökkent. Majd *Tóth* főjegyző néhány kihágási felebbvezetésben referált, a mi után dr. *Bauer* Viktor főorvos tette meg havi jelentését, mely szerint a közegészség éppen olyan rossz volt februárban, mint januárban. A magas halálozási számmal, zomben aránylag kicsi születési szám áll, a mennyiben a születések a halálozasokat csak hárommal mutták felül. Uralkodó megbetegedések: az influenza, a tüdő és légutak lobos és hurutos bántalmai. Született törvényes fi 31, törvényes nő 30, törvénytelen fi 3, törvénytelen nő 3, összesen 67. Elhalt 32 fi, 32 nő. Megjegyzendő azonban, hogy a halálozási arányszámot az új megyei kórház felállítására eredményezi, a mennyiben a kórházba a megyéből az eddiginél nagyobb arányban szállítottak betegeket. Mint halálok: veleszületett gyengeség 2, göres 4, bélhurut 4, tüdőlob 7, tüdővész 9, guta 3, vizeletbetegség 4, etmebaj 2, agykór 15, öngyilkosság 2 esetben szerepelt. E jelentés kapasan dr. *Eisenbarth* Károly kérdést intéz a főorvoshoz, hogy a megyei kórház betegforgalmáról jelentésében miért nem emlíkezik meg. A törvény a kórházi ellenőrzést a városi közig. bizottság hatáskörébe utalja s daczára, hogy ezt a körülményt már a mult havi közgyűlésen szóvá tette, miért nem került az tárgyalás alá. Dr. *Fanta* Adolf jogosnak és törvé-

nyesnek tartja a városi ellenőrzést; *Tóth* Aladár a mennyiben kétség merült fel az iránt, hogy ez a városi vagy megyei köz. bizottság hatáskörébe van utalva, az ügy rendezes tárgyalását hozza javaslatba. Végül miután előnköl főispán is ily véleményben van, a bizottság megbizta *Havrancsek* József polgármestert, hogy e kérdést tisztázandó, részletes előterjesztést tegyen a jövő havi ülésen.

Kovacs Elek arvaszéki üllők jelentése szerint január hó végén gyámság alatt maradt 2348, február hóban gyámság alá került 37, a gyámság alól felszabadult 16, maradt tehát február hó végén 2370. Gondnokság alatt 58 egyén maradt. Az árvapénztárból bevétel 64823 kor. 93 fillér, kiadás 14859 kor. 64 fillér, maradt a hó végén 49966 kor. 29 fillér. Az árvaszéki ügyek néhány kivételével elintéztettek. *Tóth* Aladár az utóbbi kijelentésre megjegyzi, hogy o úgy tapasztalja, miszerint az árvaszéki ügydarabok kesedelmesen intéztettek el. Egy konkrét esetet igazol. *Havrancsek* polgármester indokolja a kesedelmet részint a lellők egy részének megbetegedésével, részint ama körülménnyel, hogy a nepszámlálás a lellők közül többet igénybe vett. A válasz tudomásul vétetett.

Prossok Ferencz pénzügyigazgató jelentése szerint a kereset, toke-kamat- és általános jövedelmi pótlódó kivételése folyamatosan van. A mult hóban esedékessé vált adókövetelés 606079 kor. 88 fillér, betöltjt 311991 kor. 05 fillér, határlék 194482 kor. 60 fillér. A mult hóban kiadott intés 2953, zálogolás 27, árverési uridmenny 81 esetben. Az árverés egy eseben tartott meg.

Az államépítészeti hivatal részéről *Kréossy* Miklós kir. mérnök jelenti, hogy az utak jó karban vannak. Elnököl főispán megjegyzi, hogy az apácza-utca bizonyos időkben alig járható. Hosszabb eszmecsere után *Havrancsek* polgármester indítványára elhatározta a bizottság, hogy kérdést intéz a törvényhatósághoz, mennyibe kerülne az állomástól a Horváth János utcáig terjedő uttest kikövezése.

Az ügyészség jelentése szerint a fogházban január hó végén 91 egyén maradt, februárban jött 33, szabadlábra helyeztetett 35, maradt a hó végén 39.

Bognár József kir. állatorvos mult havi állategészségügyünkről kedvezően nyilatkozik s jelenti, hogy az osztrák belügyminiszter ur a kivittl illetőleg a sertésállományt a zár alól feloldotta.

Az ü. és 11 órakor véget ért.

első pont szerint a sajtót nyomban fel is szabadítják; minden cenzúra nélkül kinyomják a 12 pontot és *Petőfi* Talpra magyarját.

A mozgalom ezután villámgyorsasággal terjedt. Délután már Pest város tanácsa is kimondta a csatlakozást, mire a Budán székelő helytartó-tanács kénytelen-kelletlen eltörölte a cenzurát; kiadás Stancicsot és kijelentette a sajtóbírósnak a nép közül való választását.

Estére Bánk-bánt adták a szinbázban és a város éjjeli nyugalma fölött már a nemzetörök öröküének.

Nagyapánk és apánk,
Mig egy század elhaladt
Nem tévének annyit, mint mi
Huszonnyé óra alatt.

Igy énekel *Petőfi* e napról.

Valóban ennyi és nagy alkotás egy nap leforgása alatt páratlan a nemzetek történetében.

A főmozzanat természetesen a sajtó felszabadulása volt. Költők, politikusok, írók ennek örültek legjobban s gondjuk v. lt. hogy örömlüket a nemzet minden fia megértse.

Lapjaink mind a nagy vívmány ismertetésével foglalkoztak.

Vörösmarty, *Petőfi*, szép lelkes sorokban üdvözlük a sajtót:

Kelj fel rabgyad kópárnáiról
Beteg, megszibbadt gondolat!
Kijáts föl érzés, mely nyögél
Elfojtott, vérző szív alatt. (Vörösmarty)

Csattogjatok, csattogjatok
Gondoljatok szarnyai.
Nem vagytok már több rabok,
Szét szabad már szállani. (Petőfi)

Leirhatat' an örömben van az egész ország. A házak kivilágítva, gyermekek férfiak felbokrétázva. Ünnepekt minden ember a hazában. A templomokban zengett a „Te-Deum”, a Magasságbelihez felszállt a hála-ima.

Ez nekünk márczius 15-ike.
S mi, kik már csak képzeletünk segítségével lebetünk osztályosai e nagy nemzeti örömnök, mégis valódi benső örömet érzünk.

Örülünk, hogy századokra szóló nagy munkát végeztek eleink minden erőszak nélkül s mint *Jókai* az akkor megjelenő „lelképek”-ben írja: „mit más népek karddal vtvak ki maguknak, azt e nép pusztá kézzel, csupán szent lelkesedésének tüze által egyetértve elleneit nem legyözve, de megtérítve tette magáévá”.

Hogy a határos felvonás után — e nap folyamánaként — mi történt, ismeretes. De ne is kutassuk, midőn e nap emlékének adozunk.

Elfelede a nemzet a viszontagságokat, melyeket átélt, s a melyek inkább megédesítik az örömet.

Csak lelkesedni tanulni jöjjünk e naphoz, hálát adni az égnek, hogy e napot is engedte reánk s leróni az elismerés adóját, a melyel a nagy nap szereplőinek tartozunk.

S. Gy.

— **Kitüntetés.** *Ó szentsége XIII.* Leo pápa Grósz Ferencz áldozópapot, pázmándi káplánt a *Benemérenti* ezüstkeresztjével tüntette ki a tavalyi egyik romai zarándoklat vezetésénél szerzett érdemeiért.

— **Egyházmegyei hírek.** *Károly* János káptalani helynök *Fiátska* Károly kutii id. adminisztrátort nyugdíjazta, helyébe *Felber Géza* csurgói s. lelkészt tette, a kinek állását *Kaprány* Gyula duna-pentzei s. lelkész nyerte el. *Lichner* János isztiméri s. lelkészt Pilis-Csabára, *Schoderbeck* Lajos budakeszi s. lelkészt Isztimérre, *Lendony* Gyula pilis-csabai s. lelkészt Budakeszre helyezte.

— **Gyilkos és öngyilkos.** Mány közpég és vidékét — mint ottani levelezőnk írja — rémes eset tartja igazgatottságban. A szomszéd Gyarmath pusztán, Metternich herczegasszony birtokán két év óta *Fritzer* Felix működik mint vidéki erdész. De valami orosz fát tehetett a tűzre, mert szolgálata illetékes helyről hirtelen felmondott s már jövő hó 1-én kellett volna állását elhagynia. Csakhogy ilyesmi nem megy olyan simán. Különféle le és eszámolással jár. Ügyeinek ily végleges rendezése alkalmából *Sárközi* Sándorral is összekötötte a tengelyt, a ki gyan Mányon született becsületes szülöktől ezeltört vagy 63 évvel, de már 20 év óta mint erdőkerülő szolgált a Metternich uradalomban. A vidéki erdész azzal vádolta *Sárközi* öz fejét, hogy felvett 100 forint ára papézt, de azt nála el nem számolta, éppen azért kéri ő a 100 frtot. *Sárközi* e követelést magára nézve sérelmesnek találta, állitván, hogy ő arról mit sem tud, hogy valaha olyan pénzt felvett volna, melyről el nem számolt főnökének. De mert *Fritzer* el nem állott követelésétől, *Sárközi* — elkezeredésében — rettenetes leszámolásra határozta el magát. Folyó hó 9-én beállított *Fritzer*hez s heves szóváltás után fegyverével kétszer reá lött, mire a vidéki erdész nyomban meghalt. *Sárközi* szörnyű tettének esélyeit mérlegelve Mány felé menekült, de utközben — a szomori hegyen — betért a csárdába, hogy egy korty borral elfelejttesse önmagával bánatát. De már üldözte végzete, mert réműlve látta, hogy futva jönnek a csendörök, keresvén öter. Kétségbeesésében s hogy elkerülje a földi igazságszolgáltatást, ömaga ellen fordította fegyverét s a csendörök szemeláttára föbe lötte magát s szörnyet halt. Folyó hó 11-én temették el Mányon három siránkozó gyermeke s többek részvéte mellett.

— **Hivatalvizsgálat.** *Fiáth* Pál báró főispán a városi rendes pénztár-vizsgálat után ma délelőtt a rendőrség ügykezelését is megvizsgálta jó eredménnyel. Mint halljuk *Reé* rfőkapitány és *Mohai* főszámvevő a felmerült esetek után felterjesztést nyujtanak be a hivatalos pénzek 24 órán belül kötelező letétbe helyezése ellen, a mi a legtöbb esetben lehetetlen. Régen szükség lett volna e lépésre!

— **Az Eötvös alap.** Az Eötvös-alap nevű országos tanítói segélyegyesület közleményeinek most megjelent füzeté világos képet nyújtja az egyesület egész mult évi működésének. E szerint az Eötvös-alap pénztárosa mult évben bevett: a tőkésítési alap, ösztöndíjak és segélyek számlájára 17000 korona 64 fillért, az 50 koronás részesjegyek számlájára 12762 k. 22 fillt, a 20 koronás részesjegyek számlájára 515 koronát, az Eötvös-alap számlájára 7795 kor. 75 fillt, a Tanítók Háza számlájára 44706 kor. 87 fillt, végül a Vörösmarty-szobor szám-

lájára 592 kor. 63 fillt. A folyó évre az Eötvös-alap bevételei 52814 kor. 52 fillérben, a kiadások 45058 kor. 37 fillérben vannak megállapítva. A füzet egyik fejezete a Ferencz József Tanítók Házával foglalkozik s közli azon ifjak névjegyzékét, a kik e nemes intézmény áldásaiban a jelen tanév folyamára elhelyezést nyertek Számuk 133, vallás szerint: 71 római katolikus, 24 ágostai evangélikus, 20 református, 4 görög-katolikus és 14 zsidó.

Ismét eggyel kevesebb Kisdölnék lassankint a hatalmas, viharezett tölgyek s ki tudja, van-e, lesz-e, ki szükség esetén helyüket állja. Nagy idők tanuja volt *Albrecht* Frigyes 48-as honvéd százados, az idő vasfoga azonban őt is megemészté s mintha az Alkotó a kiváltságosak köré vette volna, a lelkesítő emlékezés nagy napján tér siri nyugalomába. A család ez alkalommal a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak maguk, valamint az összes rokonság nevében 1 jdalmas szívvel tudatják, hogy felejthetlen jó édesapjuk, após, nagyapja és rokonuk *Albrecht* Frigyes nyugalmazott urodalmi tisztartó és 48-as honvéd százados f. hó 3-án éjjel 12 órakor rövid szenvedés után életének 81-ik évében csendesen elszenderült. A megboldogult hült teteme f. hó 15-én d. u. 3 órakor fog az ág. ev. szertartás szerint Szarka-utca 6 számú gyászházból a vallásfelekezet temetőjében örök nyugalomra helyeztetni. Székesfejérvárott, 1901. márczius 14-én. Béke poraira! *Albrecht* József m. kir. posta táviráda főtiszt, *Albrecht* Irma férj. Micski Miklósné, *Albrecht* Emilia férj. Varga Lászlóné, *Albrecht* Antónia, *Albrecht* Kornélia férj. Bánfi Géváné, gyermekei. *Albrecht* Jetti férj. Szeitler. nővére, *Michitsch* Lenke férj. *Albrecht* Józsefné, menyé. Micski Miklós, Varga László, Bánfi Géza, vejei. *Albrecht* Mariska, Micski Ilona, Sarolta és Miklós, unokái.

Jóváhagyott rendkívüli kiadás. A közműltban lezajlott Vörösmarty-ünnepély költségeit, a mennyiben azok a városi házipénztárból utaltattak ki, a belügyminiszterium jóváhagyta.

A választók összeírása. Tegnap délután ült először össze a városház nagytermében az a bizottság, mely hivatva van a választók névjajstromát összeállítani. *Tóth* Artur elnöklésével a szükséges segédszemélyzet mellett *Lübner* Károly és *Ruday* Lajos biz. tagok végzik a terhes feladatot, a melyet a most életbe léptetett újabb törvény és rendelet az eddigi eljárásnál fontosabbá tett, a mennyiben most már úgy a lajstromba újra felvettekről, mint a halálozás, elköltözés és adóalap csökkenés folytán kihagyottakról külön lajstrom készítenendő s erről a kihagyottak külön-külön végzésileg értesítendők. A lajstromok az összeállítás után május 5-től 25-ig közzemlére tétetnek ki s a lajstromok ellen 5-től 15-ig felszólamlások, a felszólamlások ellen pedig 16-tól 25-ig adhatók be az esetleges észrevételek.

Rendkívüli közgyűlés. A vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 23-án a vármegyeház nagytermében rendkívüli közgyűlés tart.

Köszönetnyilvánítás. A Fejérmegyei takarékpénztár évi közgyűlése a jótékony célú osztalékból a szt. Istvánról nevezett temetkezési társulat részére 30 koronát utalványozott, mely egyes adományért a Fejérmegyei Takarékpénztár tek. Igazgatóságának hálás köszönetet mond a szt. István temetkezési társulat elnöksége.

Magatartásuk figyelmébe. A rendőrkapitányság, mint a mezőgazdasági termények, termékek és ezikké közforgalmának ellenőrzésére illetékes hatóság a kereskedelem és a fogyasztó közönség érdekeinek együttes megóvása céljából felhívja főleg a kereskedők figyelmét arra, hogy a vető és fűmagvak for-

galomba hozatala, illetve kinalása és árulása alkalmával a törvény intézkedéseit szigoruan szem előtt tartásák. Ha meggondoljuk, hogy a multban e téren a törvény büntető szakasza mily sok esetben nyert alkalmazást, a kereskedők érdeke, hogy a jóindulatú felhívásnak lekiismeretesen eleget tegyenek.

Halálozás. *Brandt* Ferencz ezelőtt sárszent-mihályi, legutóbb kádártai (Veszprém m.) malombérlő és földbirtokos, ki megyszerzte ismert volt s nagy népszerűségnek örvendett. Kádártin meghalt. A község s a vidék nagy részvéte mellett temettetett el ma délután.

Felhívás Székesfejérvár és Fejérmegye kerékpárosaihoz. Sport társak! A székesfejérvári kerékpár-egyesület van hivatva arra, hogy úgy e városban, mint a megyében ezea nemes, szórakoztató és a sportok közül a legszebb, legedzőbb sport iránt az érdeklődést felkeltse, és terjessze. Az egyesület vezetősége tudatában van ezen kötelességének és óhajja elérni azt, hogy miként más városokban, úgy Székesfejérvár területén is egy kerékpár-pályát alkothasson, hogy szabad időnket ezen szép sportnak szentelhessek, a hol a napi gondok és fáradsalmak közepette elbágyadt idegeinket felfrissíthessük. Ezen célzát azonban csak úgy érhetjük el, ha váltvetve küzdünk annak létesítésében. Tömörüljünk tehát, lépjünk be minél tömegesebben a székesfejérvári kerékpár-egyesületbe, hol szivesen üdvözlünk körünkben minden tisztességes egyént. Tegyük magunkévá mindnyájan a szállóigét: Csak ép testben lakik ép lélek. Felkérünk tehát mindazok, a kik egyesületünkbe lépni óhajtanak, levél útján vagy személyesen ezen szándékukat alulírott titkárnál bejelenteni sziveskedjenek. *Ungvári* Béla titkár.

Veszekedő szomszédok. Szilágyi János és Réti Mihály szárazréti szomszédok már régóta ellenséges viszonyban vannak s Réti Mihály a nézeteltéréseket lehetőleg élesítette s ezt legutóbb doronggal tette meg. Először is ucczajátót döngette meg, aztán belül került s ki akarta dobni Szilágyit a saját tanyájáról. E közben persze nemcsak a dorong, de a nyelvek is pörögtek, a mi a panaszok egész sorozatára nyújtott anyagot. B-cüülsértés, magánlak meg-étése, ingatlan megrongálása stb. miatt emelt panaszt Szilágyi.

Ingyenbélyeg a katonáknak. Nehéz sor a katonáélet, sok búval, keserűséggel jár, azután meg hosszú idő is a három év. Amikor ősz idön október elseje beköszönt, nagy szomorúság ulti meg a falukat; felhangzik a sirás, az elcsukló zokogás, egy-egy rikélyszeredett kurjantás szól bele az asszony nép siránkozásába, majd meg elhangzik az utolsó bucsuzó is... Egyik a gyámolatlan édes anyját, másik a kedvesét, harmadik a menyasszonyát hagyja otthon. Mindenkinék van vilakij, akihez viszszaír lelke onnan a nagyvárosból, a verestéglás kaszánya falai közül. Amikor azután nagyon elfogja a bánat a katona szívét, egy-egy sóhajjal könnyit magán. Nagy ut az házáig, azután meg szabadságidő is nagy ritkán jár ki. Aki aztán teheti vagy a napi ötgarasokból meg tudja kapargatni vasárnapra a „billegré”-valót, leül a hosszu pad mellé, szép melng szavakban önti ki a lelke keserűségét a papírra s azután néhány nap múlva megérkezik a válasz a messze kis faluból. Szegény embernek sok pé z az öt garas, a katonának minden ötnapban kijár a 25 krajczárja, de annak annyira a helye, hogy mire a „billegre” kerül a sor, alig marad belőle. A német katonának jobb a sora. Minden katonának havonként kijár a maga két darab postabélyege, hogy ha övéinek ír, ne kerüljön költségbe. Ezt az intézményt most meg akarják honosítani Franciaországban is és legközelebb már itt is megkezdik a kaszányákban az ingyenbélyeg kiosztását. Nagy most az öröm a francia katonák között. Az államnak

kevése kerül a dolog, a katonának pedig jól esik az ingyenbélyeg. Talán minálunk is meg lehetne ezt az olcsó örömet szerezni a katonáknak. Azok is vannak olyan legények, mint a francia vagy a német...

Uj tejszövetkezet alakult Nádásd-Ladányban, mely csatlakozva a veszprémi központhoz, május 1-én kezli meg működését. Az igazgatóság kebelében oly férfiak munkálkodnak, a kik ezen szövetkezet jövőjét biztosítják.

Kert utcai csendélet. Balog József Öreg utca 13. sz. alatti lakos leányával Virág Imrénével elment egyik régi ismerőséhez, Mikolics Imréné Kert u. 16. sz. alatti lakoshoz, hogy az odaküldöszött talicskát és gereblyét visszakérje. A váratlan vendégek nem részesültek szives vendéglátásban, a minek egy kis rögtönzött eset-paté lett a vége. Balog megharapta Mikolicsné, fújogatta, mire ez utóbbi baltával és sóprúval dobálódzott s alaposan helybenhagyta Balogot leányostul. A bíróság-nak nehéz lesz az igazságot kilámozni.

Általánosan elismerik ugy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált esilagjegyű répmagjai ritkítják páriukat és össze nem tévesztendők más utánzott hasonló védjegyű, de nem impregnált répmagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmúhatatlanok és gazdáink csak helyeseu cselekszenek, ha megzsükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

Kérdésben a felelet. Önkéntes, — kérdi a kiképző tiszt az iskolában *Köbötől*, — mondja csak, miért áldozzuk örömmel az életünket királyért és hazáért?

— Igaza van hadnagy ur. — feleli megrengve *Köln*, — miért áldozzuk az életünket?!

Összedült ház. *Boros* József Selyem-utca 15. sz. alatti házának első része f. hó 14-én nagy robajjal összedült. Valóban az isteni gondviselésnek tulajdonítható, hogy e veszedelmes pillanatban senki sem tartózkodott a lakásban. A hatóság a ház többi lakásaira vonatkozólag elrendelte az óvintézkedés azonnali meganatosítását.

Elfogott tolvaj Részletesen megirtuk, hogy *Pemmer* József helybeli lakosnál *Filip* Márton vándor-napszámos az adott szállás fejében két löpököröczot s egy löszerszámot ellopott. Filüp természetesen kerekelt oldott, az igazságszolgáltatás kezét azonban elkerülnie nem sikerült, mert a csendőrség *Lovasberény*-ben eltolta s mert már ott is több lopási eset fűződik a névéhez, egyenesen az ügyészségnek adta át az ügyes tolvajt. Midőn Filüp Székesfejérvárról jól megrakodva megugrott, Pátka községben próbált szerencsét. Sikerült is neki az itt lopott dolgokat eladni s nyomban újra fungálni kezdett s Pátkán Szeitli Mihály és Csanádi János ottani lakosokat szerencsétlenné látogatásával. Tettét azonban csakhamar észrevették s *Lovasberény*-ben kézre került a jeles firma, a ki most már az ügyészség börtönében várja büntetését.

Színház.

Márcz. 12.

Brankovics György, *Obernyik* Károly régi történelmi drámája került színré *Egry* Ákos a nemzeti színház tagjának vendégfelléptével. Eppen ezért csodálkozással szemléltük azt a kevés közönséget, mely ez estén a nézőteret elfoglalta; a földszint csak gyéren népesült, a páholyok majdnem mind üresek voltak. Igaz drámai műfaj jutott színré s annak a mi városunkban nem igen szokott közönsége lenni. Az előadás maga pedig sikerült volt és megérde-

melte volna a közönség nagyobb fokú érdeklődését. *Egressy* Ákos a czimszerepben kiváló alakítást nyújtott. Közvetlen, természetes játéka, keresetlensége igen jó hatást tettek. Az öreg szerb fejedelem bánatát, fájdalmát oly meghatóan jeleníti meg, hogy az érzékenyebb jeleneteknél nem egynek a nézők közül könnyű volt szemébe. Kifejező játékának méltó elismerése volt a felvonások után felhangzó hosszas taps. *F. Lányi Irma* (Mara) alakításáról szintén dicsérrel szólhatunk; valamint a többi szereplők is igyekeztek minél jobb keretet nyújtani, s eltekintve néhány kisebb megcsuszástól, melyek mégis csak zavarták a hatást, az előadás elég jól folyt le.

Márcs. 13.

Egressy Ákos második vendégjátékául *Schakespeare Makrancos hölgyét* adták elő színészeink. A mai estén már valamivel jobb képet nyújtott a nézőtér is, mert a páholyok nagyrésze megtelt. *Schakespeare* darabjainak kisebb vidéki színpadokon való előadásairól már több ízben megmondottuk véleményünket. Az előadás sikert ritkán hoz, sőt nem is hozhat, mert *Schakespeare* darabjaiban még a mellékszerepekre is ügyes rutinizott színész szükségeltetik, a mi vidéki társulatoknál lehetetlen. *Petrucchiót* a nőszelidítő veronai nemes *Egressy* Ákos játszotta. Színes, kifejező játéka és könnyedsége ez estén is zajos tapsokat szereztek neki, azonban beszéde kissé gyors volt. *Katalin* szerepében *F. Lányi Irma* a makrancos hölgynek igen szép és jól megjátszott alakját állíttá elének. Játéka változatos, eleven és kedves volt s *Egressy*vel együtt zajos tapsokban volt részük. *Fóti Frida* kedves *Biankáját* is szívesen láttuk. *Tiszlay* (Grumio) hangos

derültséget keltett alakításával, de kisűtől groteszk volt. (9)

— **Színházi hír.** Halmai színigazgató, mint már megirtuk, megkapta az államtól kért 600 korona szubvencziót, most még úgy akar könnyíteni a helyzeten, hogy a 110 előadás utáni bérletet a város szállítsa le. A menyiben már más színigazgató is kapott hasonló engedményt, méltányos, hogy a város ez esetben se tagadja meg a kérelmet. — Az „Elveszett boldogság”, színtársulatunk író-színészeinek, *Kerekes Mihálynak* darabja szombaton kerül színre. Mint értesülünk, a fővárosból, de a vidékről is számosan rándulnak le ez alkalommal, örvendetes jelenség volna tehát, ha városunk közönsége is támogatásával jutalmazná törekvő színésztünk írói munkásságát.

IRODALOM.

— **Heraldikai levelezőlapok.** Egy kellemes eredeti ötlet folytán újításra ébrednek a képes levelezőlap-gyűjtők. Új gondolat, amely győnyörködtet a maga nemes egyszerűségével és és a mellett oktat, tanít az intencziójával. Ezek a 16-féle színnel, kövön nyomott képes levelezőlapok az ország összes vármegyéinek hű képmását mutatják; mindegyiken rajta van az illető vármegye székvárosa, továbbá a megye czimere és a város czimere, elég jó kivitelben. Ezen újítás az „Athenaeum” irodalmi és nyomdai részv. társulat kiadásában Budapesten jelent meg és minden könyv-, papirkereskedésben és levelezőlapárusitónál kapható.

Gyűjtsünk HASZNÁLT BÉLYEGEKET!!
bármely országból való és bármely nemű, még ha egészen közönséges is. A cél: szegény gyermekeknek papokká való nevelése. Jutalmul emléktárgyakat adok, rózsafüzéret, sz. Antal prágai Jézus képeket, A küldeményeket és esetleges kérd. zösködéseket méltóztassék **Bregenzbe Voralberg Bureau, Bstlehem** intézni.

Hirdetések
a »FEJÉRMEGYEI NAPLO«
részére
jutányos áron vétetnek fel.

Chief-Office 48, Brixton Road, London SW.

THIERRY A.-féle DIGESTIV.

Valódi angol általános ét- és emésztési pora hatásában gyomorbántalmak minden fajtájában telülmulhatlan. Étvágygerjesztő és emésztést előmozdító. Minden doboznak a készítő aláírásával kell ellátva lenni. Egy doboz ára a pénz előleges beküldésével 3 korona. — Szétküldi:

Thierry A. gyógsz. balzsamgyára
Pregradán. Rohits-Sauerbrunn mellett.

Magán-árverési hirdetmény.

- A néhai *Rakáts Lajos* hagyatékához tartozó, következő n. m.
1. A székelyvári 3730. sz. betétben A + 1 sor 11, 306 hrsz. alatt bevezetett rász temető dülöbeni 642 m² területű szántóingatlan 256 k. kikiáltási árban.
 2. A székesfejérvári 879. sz. betétben A + 2 sor 11394 hrsz. alatt bevezetett s 594 m² területtel kitüntetett és szőlővel beültetett ingatlan 1782 k. kikiáltási árban.
 3. A székesfejérvári 879. sz. betétben A + 3 sor 11402 hrsz. alatt bevezetett 673 m² területtel kitüntetett, szőlővel beültetett, rásztemető dülöbeni ingatlan 2019 k. kikiáltási árban.
 4. A székesfejérvári 879. sz. t. lelkönyvben A + 4 sor 11393. hrsz. alatt bevezetett rász-temető dülöbeni 680 m² területű, szőlővel beültetett ingatlan 2040 k. kikiáltási árban.
 5. A székesfejérvári 4901. sz. betétben A + 1 sor 11521. hrsz. alatt bevezetett 1590 m² területtel kitüntetett rász-temető dülöbeni ingatlan 3000 k. kikiáltási árban a Székesfejérvárott a városbáz örszobájában 1901. évi márczius hó 16-án d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános magán-árverés útján a legtöbbet ígérőnek szabadkézből eladatni fognak.
- Kikiáltási ár esetleg fokozatosan leszállíthatni fog.
- Árverezők tartoznak az árveréskor az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül letenni, a vételárat pedig a szerződés aláírása alkalmával készpénzben lefizetni.
- Vevő a megvett ingatlanok azonnal tényleges birtoka és használatába lép, azonban az adót is az árverés napjától viselni tartozik, öt terhelvén a szerződés kötés, s átíratással járó költségek, valamint a vételi jogügylet díjzabása.
- Az eladott ingatlanok tehermentesítése iránt vevővel szemben a teljes szavatosság elváltatik.

Dr. Saára Gyula
ügyvéd,
mint *Rakáts Lajos* örökösei s a jelzálogos hitelezők közös megbizottja.

400 intelligens magyar szőlősgazda bizonyítványa igazolja, hogy a szőlők védelme a

PERONOSPORA és az ODIUM ellen

a legbiztosabb, a legegyszerűbb és a legolcsóbb a **Dr. Aschenbrandt-féle porok használatával.**

A Dr. ASCHENBRANDT-féle „BORDÓI POR”

a peronoszpora biztos és olcsó ellenszere, kitűnően tapad a levélre, nem pörköl. A port a vízbe szitáljuk és kész az oldat. Az első permetezéshez egy hl. vízre kell 1 1/2–2 kg., a második és harmadik permetezéshez 1 1/2–2 kg. por. Az évi szükséglet egy kat. hold szőlőre 22–25 kg. A **bordói por ára:** 5 kgos zsákokban á kg. 80 fillér; 10 kgos zsákokban á kg. 80 fillér; 50 kgos zsákokban á kg. 76 fillér. Használata olcsóbb, biztosabb és kényelmesebb, mint a tiszta rézgálicszé.

A Dr. ASCHENBRANDT-féle „RÉZKÉNPOR”

az oidium biztos és olcsó ellenszere. A port a fújtatókba öntjük és porozunk vele. A mustot nem bűdösíti; 1/3-dal kevesebb fogy, mint a tiszta kénporból. A **rézkénpor ára:** 5 kgos zsákokban á kg. 56 fillér; 10 kgos zsákokban á kg. 56 fillér; 50 kgos zsákokban 52 fillér. Háromszori porozáshoz az évi szükséglet á kat. hold 12–15 kg. Az árak Budapesten értendőek. A vasutakon kedvezményes szállítási díjtétel. A porok elküldése vagy a pénz előleges beküldése vagy utánvétel ellenében történik.

A 400 szőlősgazda bizonyítványát és a porok használati utasítását tartalmazó füzetet szívesen megküldi, megrendeléseket elfogad és minderről felvilágosítást ad a

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Szülővidékeken az eladásra megbizottak kerestetnek.
Megbizott: HESKY IMRE, Székesfejérvár (Alsó-kiráysor.)